

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Afschrift aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

Datum 17 november 2008

Ons kenmerk S2008029888

Onderwerp Project *Fast Raiding, Interception, and Special Forces Craft* (FRISC)

Met deze brief informeer ik u over het project *Fast Raiding, Interception, and Special Forces Craft* (FRISC). Het betreft de verwerving van kleine vaartuigen ten behoeve van het Commando Zeestrijdkrachten (CZSK). Defensie gebruikt momenteel kleine *Landing Craft Rubber Motorised* (LCRM) voor *Amphibious Raids*¹ en *Pre Landing* operaties² en *Rigid Raiding Craft* (RRC) voor de ondersteuning van humanitaire, *counter drugs* en infanterieoperaties in het Caribisch gebied. Deze vaartuigen zullen worden vervangen door 48 FRISC's.

Achtergrond

In het project FRISC zijn vergelijkbare behoeftes samengevoegd. Het betreft de projecten 'verwerving extra SF capaciteit' (elf stuks) uit 2005 en 'vervanging kleine landingsvaartuigen Korps mariniers' (29 stuks) uit 2006. Door de samenvoeging van de projecten kunnen de kosten zowel bij de aanschaf als tijdens de instandhouding worden gereduceerd. In 2007 bent u geïnformeerd over de behoefte aan zes *interceptors* ten behoeve van het project 'patrouilleschepen CZSK' (Kamerstuk 31200 X nr. 42) en over het besluit in dit project ook twee *interceptors* op te nemen voor de veiligheid in havengebieden. Dit laatste als gevolg van de maatregel 'Oprichting twee samengestelde eenheden ten behoeve van veiligheid in havengebieden' in het kader van de intensivering van de civiel-militaire samenwerking

¹Een *amphibious raid* is een kortdurende amfibische operatie op beperkte schaal waarbij vanuit zee een snelle gevechtsactie of verrassingsaanval wordt uitgevoerd, waarna weer wordt teruggetrokken.

²*Pre landing* operaties bestaan uit kleinschalige, vroegtijdige landingen die ter voorbereiding op de ontplooiing van een amfibische hoofdmacht de *landing area* verkennen en veiligstellen.

(ICMS). De projecten bevinden zich inmiddels in de fase van verwervingsvoorbereiding (D-fase).

Omdat de financiële omvang van de projecten afzonderlijk en nu samengevoegd aanvankelijk minder dan € 25 miljoen bedroeg, is de Kamer niet eerder geïnformeerd. Gedurende de behoeftevervullingsfase hebben marktontwikkelingen echter een herijking noodzakelijk gemaakt, waarna de grens van € 25 miljoen alsnog is overschreden. Vandaar dat de Kamer nu deze brief ontvangt.

Operationeel concept

Defensie beschikt over twee *Landing Platform Dock* (LPD's). Met deze schepen kan een mariniersbataljon met de noodzakelijke gevechts- en logistieke ondersteuning worden ingezet als onderdeel van een (internationale) maritieme *Initial Entry* operatie. Om ingeschepte troepen met materieel aan land te brengen beschikken de LPD's over landingsvaartuigen en helikopters. Naast die landingsvaartuigen wordt ook gebruik gemaakt van de LCRM's. Deze boten zijn vooral bedoeld voor *amphibious raids* en *pre landing* operaties waarbij het verrassingselement van groot belang is. Daarom en omdat de LPD's dicht onder de kust kwetsbaar zijn, wordt een landing bij voorkeur zo ver mogelijk uit de kust (vanachter de horizon) geïnitieerd. De huidige LCRM's zijn niet geschikt om grotere afstanden op zee af te leggen en zij kunnen bovendien uitsluitend bij geringe zeegang opereren. Er zijn daarom kleine en snelle landingsvaartuigen nodig die daartoe wel in staat zijn en waarmee kleine groepen (acht personen) op het land kunnen worden afgezet.

Ook voor speciale operaties met een amfibisch karakter, zoals terrorismebestrijding of de verplaatsing van *Special Forces*, zijn kleine en snelle vaartuigen nodig. Bij dergelijke operaties is sprake van grootschalig optreden tegen een zich verzettende tegenstander op een al dan niet varend platform op zee. Om voldoende gevechtskracht te kunnen inzetten, moet een volledig peloton het doel gelijktijdig kunnen *boarden*.

Voor de uitvoering van de kustwachttaken in Nederland en de Nederlandse Antillen en Aruba en voor maritieme veiligheidstaken zal Defensie gaan beschikken over patrouilleschepen. Voor onderscheppingstaken zullen deze worden uitgerust met een snelvarend en wendbaar onderscheppingsvaartuig (*interceptor*). Bij een onderschepping werken het patrouilleschip, de boordhelikopter en een of twee *interceptors* nauw met elkaar samen. De doelen zijn

Defensie

doorgaans de snelle motorboten die voor terrorisme, drugsmokkel of piraterij worden gebruikt. Voor de ondersteuning van humanitaire, *counter drugs* en infanterieoperaties op de Nederlandse Antillen en Aruba (NA&A) beschikt Defensie nu nog over *Rigid Raiding Craft* van het merk *Boston Whaler*. Deze vaartuigen zijn in 1992 ingevoerd en naderen het einde van hun levensduur en moeten worden vervangen.

Kwalitatieve behoefte

De vaartuigen moeten kunnen opereren vanaf Nederlandse en Britse transport- en landingsschepen en in het Caribisch gebied vanaf de Hr. Ms. Pelikaan. De vaartuigen moeten tevens kunnen worden vervoerd in een C-130 Hercules, een (K)DC-10 of een C-17 transportvliegtuig en onder een CH-47(D) Chinook helikopter.

De vaartuigen moeten robuust zijn uitgevoerd zodat het mogelijk is op zee te opereren onder extreme omstandigheden en moeten zijn voorzien van ballistische bescherming. Naast de twee bestuurders moet een vaartuig een groep van acht militairen met uitrusting kunnen vervoeren en bij een gemiddelde golfhoogte van twee meter ongeveer 40 knopen kunnen blijven varen, waarbij de fysieke belasting van de opvarenden aanvaardbaar blijft.

De vaartuigen moeten geschikt zijn voor landingen op vlakke zandstranden, maar ook op kiezel, rots of koraal. Daarnaast moeten ze kunnen worden voorzien van de voorgeschreven navigatie-uitrusting en het '*Global Maritime Distress and Safety System*' voor kustgebieden.

Kwantitatieve behoefte

De totale behoefte bestaat uit 48 FRISC's: negentien *Boarding Crafts* voor operaties in het kader van maritieme terrorismebestrijding, voor maritieme veiligheidsoperaties en voor havenbescherming, zeventien *Raiding Craft* voor amfibische operaties door mariniers-eenheden en twaalf *Support Craft Caribbean* voor de taken in het Caribische gebied.

 Defensie

Financiële aspecten

Het totale projectvolume van de deelbehoeften bedroeg oorspronkelijk € 23,9 miljoen. De herijking naar aanleiding van de marktontwikkelingen heeft ertoe geleid dat het projectbudget thans € 28,2 miljoen bedraagt (prijspeil 2008, inclusief BTW). De kostenraming betreft:

verwerving extra SF capaciteit (BC)	€ 6,3 miljoen
vervanging landingsvaartuigen Korps mariniers (RC, SCC)	€ 17,5 miljoen
interceptors t.b.v. de patrouilleschepen CZSK (BC)	€ 3,5 miljoen
interceptors t.b.v. de ICMS-taak (BC)	€ 0,9 miljoen
totaal	€ 28,2 miljoen

De exploitatiekosten worden betaald uit de geplande exploitatiebudgetten van de te vervangen kleine vaartuigen.

Projectorganisatie en planning

Het project wordt uitgevoerd door de Defensie Materieel Organisatie (DMO). De verwervingsvoorbereidingsfase wordt voltooid in het laatste kwartaal van 2008. De verdere uitvoering duurt tot 2012.

Projectorganisatie

Het beoogde vaartuig is een relatief eenvoudig, commercieel verkrijgbaar product. Door de familievorming zijn de risico's beperkt. Een risicoreservering van 5 procent volstaat dan ook en is in het planbedrag opgenomen.

Internationale en interdepartementale samenwerking

De Kustwacht Nederlandse Antillen en Aruba beschikt over vergelijkbare vaartuigen. Door familievorming zijn voordelen te behalen op materieellogistiek gebied.

Arbo, ruimtelijke ordening en milieu

De vervanging van de huidige vaartuigen leidt tot een vermindering van de milieubelasting. De vaartuigen zullen voldoen aan de hoogste emissienormen. De introductie van FRISC's ter vervanging van de oude LCRM's en RRC's zal bovendien de fysieke belasting van de opvarenden verminderen.

Defensie

Voortzetting project

Ik ben voornemens over te gaan tot de verwerving van 48 FRISC's. Het project is in uitvoering gegeven bij de DMO en zal worden opgenomen in het Materieelprojectenoverzicht.

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

drs. J.G. de Vries